

**ÇAĞDAŞ TÜRK BESTECİLERİNİN VİYOLONSEL İÇİN
BESTELEDİĞİ ESERLERİN VİYOLONSEL SANATÇILARI
TARAFINDAN TANINMA DURUMLARI**

*FAMILIARITY STATUS OF CELLISTS TO PIECES COMPOSED FOR CELLO BY
CONTEMPORARY TURKISH COMPOSERS*

Şahin İzzet NAZLIKA* M. Akın KUMPETE*

Geliş Tarihi: 15.09.2020

Kabul Tarihi: 11.10.2020

(Received)

(Accepted)

Öz: Bu araştırma Çağdaş Türk bestecilerinin viyolonsel için bestelediği konçerto, sonat, partita ve süitlerin ülkemizdeki viyolonsel sanatçıları tarafından tanınma durumlarını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Bu araştırma ile Çağdaş Türk bestecilerinin viyolonsel için bestelediği konçerto, sonat, partita ve süitlerin viyolonsel sanatçıları tarafından tanınma durumlarının ortaya konulması; bundan sonra yapılacak olan bilimsel ve sanatsal başka çalışmalara ışık tutmasının yanı sıra bu eserlerin viyolonsel sanatçıları tarafından konser programlarına dâhil edilerek Çağdaş Türk bestecilerimizin ulusal ve uluslararası platformlara taşınmasının gerekliliği bakımından büyük önem taşımaktadır.

Bu çalışma betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın deseni durum çalışması olarak seçilmiş nitel araştırma teknikleri kullanılmıştır.

Araştırmanın evrenini Türkiye'deki viyolonsel sanatçıları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, Türkiye'de yer alan 6 Devlet Senfoni Orkestraları, 6 Opera Orkestraları ve profesyonel sistemle çalışan 2 belediye orkestraları olmak üzere toplamda 14 orkestrada görev yapan 28 viyolonsel sanatçıları oluşturmaktadır.

Araştırmadaki veriler anket yoluyla elde edilmiştir. Anketler yolu ile elde edilen bulgular frekans (f) kullanılarak çözümlenmiş, daha sonra da her eser için ayrı ayrı tablolaştırılmış ve bu tabloların altına o tablodaki eser için gerekli açıklamalar ve yorumlar yazılmıştır.

Verilerin analizi sonucunda Çağdaş Türk bestecilerinin viyolonsel için bestelediği konçerto, sonat partita ve süitlerin ülkemizdeki viyolonsel sanatçıları tarafından beklenen ölçüde tanınmadığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çağdaş Türk Bestecileri, Viyolonsel, Konçerto, Sonat, Partita, Süit

Abstract: Aim of this study is to identify the familiarity status of cellists in Turkey to concertos, sonatas, partitas, and suites which were composed for cello by contemporary

*Doçent, Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Yaylı Çalgılar Anasanat Dalı, Ankara/TÜRKİYE, sahinizzet.nazliaka@hacettepe.edu.tr

*Dr. Öğr. Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, Kırıkkale/TÜRKİYE, akin_kumtepe@hotmail.com

Turkish composers. The study is considered significant in terms of identifying the familiarity status of cellists to concertos, sonatas, partitas, and suites which were composed for cello by contemporary Turkish composers; shedding light on future scientific and artistic studies; inclusion of these pieces in concert repertoires by cellists and therefore promoting contemporary Turkish composers on national and international platforms. This is a descriptive study. The study is based on case study pattern and includes qualitative research techniques. Population of the research is composed of cellists in Turkey. Sample of the study, on the other hand, consists of 28 cellists who perform in 14 orchestras; such as 6 State Symphony Orchestras, 6 Opera Orchestras, and 2 municipal orchestras who work with a professional system. Data of the study was obtained through surveys. The findings were analyzed by using frequency (f), tabulated separately for each piece, and then necessary explanations and comments were provided below these tables. The study concluded that the familiarity level of cellists in Turkey to concertos, sonatas, partitas, and suites which were composed for cello by contemporary Turkish composers is not sufficient.

Key Words: Contemporary Turkish Composers, Cello, Concerto, Sonata, Partita, Suite

1. GİRİŞ

Anadolu’da 1923 yılında Türkiye Cumhuriyeti’nin ilan edilmesi ile birlikte yeni bir yönetim şekline geçilmiştir. Bu yönetim şekline geçilmesi ile her alanda olduğu gibi sanatın bir dalı olan müzik alanında da büyük ve köklü devrimlere imza atılmıştır. Yapılan bu devrimlerle Türk kültürünün belirgin özelliğini taşıyan ve halkı temsil edebilecek halk müziğinin, evrensel batı müziğin tekniklerinden faydalanarak çok seslendirilmesi bir devlet politikası olarak uygulamaya konulmuştur. Böylesi bir politikanın ortaya konulmasında Ziya Gökalp ve Necip Asım’ın fikirlerinin belirleyici olduğu aşikardır. Gökalp bu konudaki görüşlerini “Millî müziğimiz, Halk müziğiyle Batı müziğinin kaynaşmasından doğacaktır. Halk müziğimiz bize birçok melodiler vermiştir. Bunları toplar Batı müziği formlarına göre armonize edersek hem millî, hem de Avrupalı bir müziğe sahip oluruz” (Gökalp, 2015: 83) cümlesi ile belirtmiştir. “Necip Asım (Yazıksız), Türk Yurdu dergisinde 1918 yılında yayımlanmış ‘Dilimiz, Musikimiz’ adlı bir makalesinde mutlaka Anadolu halk şarkı ve türkülerini toplamak ve bunlardan hareketle millî operalar, senfoniler ve oratoryolar yaratmak gerektiğini ateşli bir biçimde savunur...” (Behar, 2008: 272).

Bu bağlamda cumhuriyetin ilk yıllarında Atatürk’ün emri ile dönemin yetenekli gençleri, eğitim alıp Türk müziğini evrensel bir boyuta taşımaları amacıyla Avrupa’ya gönderilmiştir.

Cumhuriyet dönemi Çağdaş Türk müziği bestecilik serüveni bu gençlerin yaptığı bestelerle başlamış olur. Müzik alanında eğitim almaları için yurt dışına gönderilen bu yetenekli gençler ilk olarak Halil Bedii Yönetken tarafından da

Türk beşleri olarak isimlendirilmiştir. Cemal Reşit Rey Cenevre Konservatuvarı'nda, Hasan Ferit Alnar Viyana Devlet Müzik Akademisi'nde, Ulvi Cemal Erkin Paris Konservatuvarı ve Ecole Normale de Musique'de, Ahmet Adnan Saygun Schola Cantorum ve Ecole Normale de Musique'de ve Necil Kazım Akses Viyana Devlet Müzik Akademisi Prag Devlet Konservatuvarı'nda eğitim almışlardır. Bu birinci kuşak bestecileri eğitimlerini tamamlayıp yurda dönmesi ile cumhuriyet döneminin yeni kuşak bestecilerinin eğitiminde görev almış Çağdaş Türk Müziğinin gelişimine vesile olmuşlardır (Nazlıka, Turan; 2015).

Cumhuriyetin kurulduğu günden bugüne Çağdaş Türk müziğine yaptığı eserlerle katkı sağlayan ve Çağdaş Türk müziğinin evrensel platformlara taşınmasında büyük payı olan Çağdaş Türk bestecilerinin her çalgı ve çalgı toplulukları için sayısız eserleri bulunmaktadır. Bizim için de merak konusu olan Çağdaş Türk bestecilerine ait viyolonsel eserlerinin ülkemizdeki viyolonsel sanatçıları tarafından bilinip bilinmediğini araştırmak üzere yaptığımız bu çalışmada Çağdaş Türk bestecilerinin viyolonsel için bestelediği konçertoların, sonatların, süitlerin ve partitaların tanınma durumları ele alınmıştır. Bu bağlamda araştırmanın problem cümlesi ve alt problemleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Çağdaş Türk bestecilerinin viyolonsel için bestelediği eserlerin viyolonsel sanatçıları tarafından tanınma durumları nelerdir?

- Çağdaş Türk bestecilerinin viyolonsel için bestelediği konçertoların viyolonsel sanatçıları tarafından tanınma durumları nelerdir?
- Çağdaş Türk bestecilerinin viyolonsel için bestelediği sonatların viyolonsel sanatçıları tarafından tanınma durumları nelerdir?
- Çağdaş Türk bestecilerinin viyolonsel için bestelediği süit ve partitaların viyolonsel sanatçıları tarafından tanınma durumları nelerdir?

Bu araştırmanın amacı Çağdaş Türk bestecileri tarafından viyolonsel için bestelenen konçerto, sonat ve partitaların ülkemizdeki viyolonsel sanatçıları tarafından tanınma durumlarını ortaya koymaktır. Bu araştırma ile Çağdaş Türk bestecilerine ait viyolonsel eserlerinin viyolonsel sanatçıları tarafından tanınma durumlarının ortaya konulması; bundan sonra yapılacak olan bilimsel ve sanatsal başka çalışmalara ışık tutmasının yanı sıra bu eserlerin viyolonsel sanatçıları tarafından konser programlarına dâhil edilerek Çağdaş Türk bestecilerimizin ulusal ve uluslararası platformlara taşınmasının gerekliliği bakımından büyük önem taşımaktadır.

Bu çalışma betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın deseni durum çalışması olarak seçilmiş nitel araştırma teknikleri kullanılmıştır.

Araştırmanın evrenini Türkiye'deki viyolonsel sanatçıları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, Türkiye'de yer alan Devlet Senfoni Orkestraları, Opera Orkestraları ve profesyonel sistemle çalışan belediye orkestralarında görev yapan viyolonsel sanatçıları oluşturmaktadır. Araştırma örnekleminin Devlet senfoni orkestraları kısmını, Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü web sayfasında yer alan Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası, İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası, İzmir Devlet Senfoni Orkestrası, Antalya Devlet Senfoni Orkestrası, Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası ve Çukurova Devlet Senfoni Orkestrası olmak üzere altı senfoni orkestrası oluşturmaktadır. Araştırma örnekleminin Opera orkestraları kısmını, Kültür ve Turizm Bakanlığı Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü web sayfasında yer alan Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Mersin ve Samsun Opera Orkestraları olmak üzere altı opera orkestrası oluşturmaktadır. Araştırma örnekleminin profesyonel sistemle çalışan belediye orkestraları kısmını, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Orkestrası ve Karşıyaka Belediyesi Oda Orkestrası olmak üzere iki belediye orkestrası oluşturmaktadır.

Araştırmadaki veriler anket yoluyla elde edilmiştir. Anket, çağdaş Türk bestecilerinin eserlerinin formlarına göre üç bölüme ayrılmasıyla oluşturulmuştur. Toplamda 14 orkestrada görev yapan viyolonsel sanatçıları belirlenmiş ve bu sanatçılara verilerin elde edilmesi amacıyla "Google form" üzerinden anketler ulaştırılmıştır. Toplamda 28 viyolonsel sanatçısı anketlere cevap vererek geri dönüş yapmıştır. Çağdaş Türk Bestecilerinin viyolonsel eserleri, İzzet Nazlıaka ve Pınar Turan'ın "Çello İçin Eser Yazmış Çağdaş Türk Kompozitörler ve Eserleri" adlı kitabı ile M. Akın Kumtepe'nin "Viyolonsel Öğretiminde Çağdaş Türk Bestecilerine Ait Eserlerinin Lisansüstü Programlarda Kullanım Durumları" isimli yüksek lisans tezinden yararlanılarak belirlenmiştir.

Anketler yolu ile elde edilen bulgular frekans (f) kullanılarak çözümlenmiş, daha sonra da her eser için ayrı ayrı tablolaştırılmış ve bu tabloların altına o tablodaki eser için gerekli açıklamalar ve yorumlar yazılmıştır.

2. BULGULAR

Aşağıda birinci alt problemin çözümüne dair bulgular ve yorumlarında her bestecinin eseri (viyolonsel konçertosu) ayrı tablolarda ele alınmış ve ardından alt problemin genel çözümü açıklanmıştır.

Tablo 1: Hasan Ferit Alnar Viyolonsel Konçertosu'na İlişkin Dağılım

KONÇERTOLAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
N. Sami Koral Viyolonsel Konçertosu	20	7	1	0	0	0	0

Tablo 1.e göre “H. Ferit Alnar Viyolonsel Konçertosu” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 2’si “bilgim yok” seçeneğini, 7’si “duydum” seçeneğini, 12’si “ses kaydı dinledim” seçeneğini, 5’i “görüntü kaydı izledim” seçeneğini, 6’sı “canlı yorum izledim” seçeneğini ve 1’i “çalıştım” seçeneğini işaretlemiştir. “Konserde çaldım” seçeneği viyolonsel sanatçıları tarafından işaretlenmemiş “çalıştım” seçeneği ise sadece 1 viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmiştir. Bu durumun sebebi, viyolonsel sanatçılarının eserin notasına ulaşamayışı ya da eserin notalarının kitap olarak basılmış ve yayımlanmış olmayışı olarak gösterilebilir.

Tablo 3: Nuri Sami Koral Viyolonsel Konçertosu'na İlişkin Dağılım

KONÇERTOLAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
N. Sami Koral Viyolonsel Konçertosu	20	7	1	0	0	0	0

Tablo 3.e göre “N. Sami Koral Viyolonsel Konçertosu” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 20’si “bilgim yok” seçeneğini, 7’si “duydum” seçeneğini ve 1’i “ses kaydı dinledim” seçeneğini işaretlemiştir. “Görüntü kaydı izledim”, “canlı yorum izledim”, “çalıştım” ve “konserde çaldım” seçenekleri hiçbir viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmemiştir. Bu durumun sebebi,

viyolonsel sanatçılarının eserin notasına ulaşamayışı ya da eserin notalarının kitap olarak basılmış ve yayımlanmış olmayışı olarak gösterilebilir.

Tablo 4: Nevit Kodallı Viyolonsel Konçertosu'na İlişkin Dağılım

KONÇERTOLAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
Nevit Kodallı Viyolonsel Konçertosu	7	6	14	0	1	1	0

Tablo 4.e göre “Nevit Kodallı Viyolonsel Konçertosu” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 7’si “bilgim yok” seçeneğini, 6’sı “duydum” seçeneğini, 14’ü “ses kaydı dinledim”, 1’i “canlı yorum izledim” ve 1’i “çalıştım” seçeneğini işaretlemiştir. “Görüntü kaydı izledim” ve “konserde çaldım” seçenekleri hiçbir viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmemiştir. “Çalıştım” seçeneği ise sadece bir viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmiştir. Bu durumun sebebi, viyolonsel sanatçılarından eserin notasına ulaşamayışı ya da eserin notalarının kitap olarak basılmış ve yayımlanmış olmayışı olarak gösterilebilir.

Tablo 5: Cengiz Tanç Viyolonsel Konçertosu'na İlişkin Dağılım

KONÇERTOLAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
Cengiz Tanç Viyolonsel Konçertosu	22	4	2	0	0	0	0

Tablo 5.e göre “Cengiz Tanç Viyolonsel Konçertosu” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 22’si “bilgim yok” seçeneğini, 4’ü “duydum” seçeneğini ve 2’si “ses kaydı dinledim” seçeneğini işaretlemiştir. “Görüntü kaydı izledim”, “canlı yorum izledim”, “çalıştım” ve “konserde çaldım” seçenekleri hiçbir viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmemiştir. Bu durumun sebebi, viyolonsel

sanatçıların eserinin notasına ulaşamayı ya da eserinin notalarının kitap olarak basılmış ve yayımlanmış olmayışı olarak gösterilebilir.

Tablo 6: Yalçın Tura Viyolonsel Konçertosu'na İlişkin Dağılım

KONÇERTOLAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
Yalçın Tura Viyolonsel Konçertosu	4	14	4	3	4	0	0

Tablo 6.ya göre “Yalçın Tura Viyolonsel Konçertosu” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 4’ü “bilgim yok” seçeneğini, 14’ü “duydum” seçeneğini, 4’ü “ses kaydı dinledim”, 3’ü “görüntü kaydı izledim” ve 4’ü “canlı yorum izledim” seçeneğini işaretlemiştir. “Çalıştım” ve “konserde çaldım” seçenekleri hiçbir viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmemiştir. Bu durumun sebebi, viyolonsel sanatçıların eserinin notasına ulaşamayı ya da eserinin notalarının kitap olarak basılmış ve yayımlanmış olmayışı olarak gösterilebilir.

Tablo 7: Ali Doğan Sinangil Viyolonsel Konçertosu'na İlişkin Dağılım

KONÇERTOLAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
A.Doğan Sinangil Viyolonsel Konçertosu	22	4	2	0	0	0	0

Tablo 7.ye göre “A. Doğan Sinangil Viyolonsel Konçertosu” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 22’si “bilgim yok” seçeneğini, 4’ü “duydum” seçeneğini ve 2’si “ses kaydı dinledim” seçeneğini işaretlemiştir. “Görüntü kaydı izledim”, “canlı yorum izledim”, “çalıştım” ve “konserde çaldım” seçenekleri hiçbir viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmemiştir. Bu durumun sebebi, viyolonsel sanatçıların eserinin notasına ulaşamayı ya da eserinin notalarının kitap olarak basılmış ve yayımlanmış olmayışı olarak gösterilebilir.

Tablo 8: Çetin Işıközlü Viyolonsel Konçertosu'na İlişkin Dağılım

KONÇERTOLAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
Çetin Işıközlü Viyolonsel Konçertosu	18	8	1	0	1	0	0

Tablo 8.e göre “Çetin Işıközlü Viyolonsel Konçertosu” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 18’i “bilgim yok” seçeneğini, 8’i “duydum” seçeneğini, 1’i “ses kaydı dinledim” seçeneğini ve 1’i “canlı yorum izledim” seçeneğini işaretlemiştir. “Görüntü kaydı izledim”, “çalıştım” ve “konserde çaldım” seçenekleri hiçbir viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmemiştir. Bu durumun sebebi, viyolonsel sanatçılarının eserin notasına ulaşamayışı ya da eserin notalarının kitap olarak basılmış ve yayımlanmış olmayışı olarak gösterilebilir.

Tablo 9: Ahmet Yürür Viyolonsel ve Orkestrası İçin Konçerto'ya İlişkin Dağılım

KONÇERTOLAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
Ahmet Yürür Viyolonsel ve Orkestra için Konçerto	22	4	2	0	0	0	0

Tablo 9.a göre “Ahmet Yürür Viyolonsel ve Orkestra için Konçerto” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 22’si “bilgim yok” seçeneğini, 4’ü “duydum” seçeneğini ve 2’si “ses kaydı dinledim” seçeneğini işaretlemiştir. “Görüntü kaydı izledim”, “canlı yorum izledim” seçeneğini, “çalıştım” ve “konserde çaldım” seçenekleri hiçbir viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmemiştir. Bu durumun sebebi, viyolonsel sanatçılarının eserin notasına ulaşamayışı ya da eserin notalarının kitap olarak basılmış ve yayımlanmış olmayışı olarak gösterilebilir.

Tablo 10: Ayşe Önder Viyolonsel ve Orkestra İçin Konçerto'ya İlişkin Dağılım

KONÇERTOLAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
Ayşe Önder Viyolonsel ve Orkestra için Konçerto	23	4	1	0	0	0	0

Tablo 10.a göre “Ayşe Önder Viyolonsel ve Orkestra için Konçerto” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 23’ü “bilgim yok” seçeneğini, 4’ü “duydum” seçeneğini ve 1’i “ses kaydı dinledim” seçeneğini işaretlemiştir. “Görüntü kaydı izledim”, “canlı yorum izledim” seçeneğini, “çalıştım” ve “konserde çaldım” seçenekleri hiçbir viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmemiştir. Bu durumun sebebi, viyolonsel sanatçılarının eserin notasına ulaşamayışı ya da eserin notalarının kitap olarak basılmış ve yayımlanmış olmayışı olarak gösterilebilir.

Tablo 11: Armağan Durdağ Roxana Viyolonsel Konçertosu'na İlişkin Dağılım

KONÇERTOLAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
Armağan Durdağ Roxana Viyolonsel Konçertosu	19	4	2	1	1	1	1

Tablo 11.e göre “Armağan Durdağ Roxana Viyolonsel Konçertosu” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 19’u “bilgim yok” seçeneğini, 4’ü “duydum” seçeneğini, 2’si “ses kaydı dinledim” seçeneğini, 1’i “görüntü kaydı izledim” seçeneğini, 1’i “canlı yorum izledim” seçeneğini, 1’i “çalıştım” ve 1’i “konserde çaldım” seçeneğini işaretlemiştir. “Çalıştım” ve “konserde çaldım” seçenekleri aynı viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmiştir. Bu durumun sebebi,

viyolonsel sanatçılarının eserin notasına ulaşamayışı ya da eserin notalarının kitap olarak basılmış ve yayımlanmış olmayışı olarak gösterilebilir.

Tablolara genel olarak bakıldığında anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarının çoğunun “Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Konçertosu” ve “Yalçın Tura Viyolonsel Konçertosu” dışındaki eserler hakkında bilgisinin mevcut olmadığı ortaya çıkmaktadır. Büyük bir kısmı yaklaşık olarak bütün konçertoları kısmen (sadece adını duymuş veya dinlemiş) tanımaktadır. Viyolonsel sanatçılarının hiçbiri “Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Konçertosu”, “Nevit Kodallı Viyolonsel Konçertosu”, “Ferit Alnar Viyolonsel Konçertosu” ve “Yalçın Tura Viyolonsel Konçertosu” dışındaki eserleri çalışmamış ve konserde çalmamışlardır. Bu durum viyolonsel sanatçıları tarafından eserlerin notalarına ulaşılamadığını veya eserlerin notalarının kitap olarak basılmış ya da yayımlanmış olmayışını ortaya çıkarmaktadır.

Aşağıda ikinci alt problemin çözümüne dair bulgular ve yorumlarında her bestecinin eseri (viyolonsel sonatları) ayrı tablolarda ele alınmış ve ardından alt problemin genel çözümü açıklanmıştır.

Tablo 12: Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Sonatı’na İlişkin Dağılım

SONATLAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Sonatı	3	3	10	4	6	10	2

Tablo 12.e göre “Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Sonatı” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 3’ü “bilgim yok” seçeneğini, 3’ü “duydum” seçeneğini, 10’u “ses kaydı dinledim” seçeneğini, 4’ü “görüntü kaydı izledim” seçeneğini, 6’sı “canlı yorum izledim” seçeneğini, 10’u “çalıştım” ve 2’si “konserde çaldım” seçeneğini işaretlemiştir. Bu durumda, “Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Sonatı” için viyolonsel sanatçıları tarafından en fazla tanınan ve çalışılan eserlerden biridir diyebiliriz.

Tablo 13: Perihan Ö. Ridder Viyolonsel Sonatı’na İlişkin Dağılım

SONATLAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
Perihan Ö. Ridder Viyolonsel Sonatı	26	1	1	0	0	0	0

Tablo 13.e göre “Perihan Ö. Ridder Viyolonsel Sonatı” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 26’sı “bilgim yok” seçeneğini, 1’i “duydum” seçeneğini ve 1’i “ses kaydı dinledim” seçeneğini işaretlemiştir. “Görüntü kaydı izledim”, “canlı yorum izledim” seçeneğini, “çalıştım” ve “konserde çaldım” seçenekleri hiçbir viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmemiştir. Bu durumun sebebi, viyolonsel sanatçılarının eserin notasına ulaşamayışı ya da eserin notalarının kitap olarak basılmış ve yayımlanmış olmayışı olarak gösterilebilir.

Tablo 14: Ali Doğan Sinangil Viyolonsel ve Piyano Sonatı’na İlişkin Dağılım

SONATLAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
Ali Doğan Sinangil Viyolonsel ve Piyano Sonatı	26	1	1	0	0	0	0

Tablo 14.e göre “Ali Doğan Sinangil Viyolonsel ve Piyano Sonatı” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 26’sı “bilgim yok” seçeneğini, 1’i “duydum” seçeneğini ve 1’i “ses kaydı dinledim” seçeneğini işaretlemiştir. “Görüntü kaydı izledim”, “canlı yorum izledim” seçeneğini, “çalıştım” ve “konserde çaldım” seçenekleri hiçbir viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmemiştir. Bu durumun sebebi, viyolonsel sanatçılarının eserin notasına ulaşamayışı ya da eserin notalarının kitap olarak basılmış ve yayımlanmış olmayışı olarak gösterilebilir.

Tablo 15: Yalçın Tura Viyolonsel ve Piyano İçin Sonatı'na İlişkin Dağılım

SONATLAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
Yalçın Tura Viyolonsel ve Piyano için Sonat	9	14	4	0	0	0	0

Tablo 15.e göre “Yalçın Tura Viyolonsel ve Piyano Sonatı” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 9’u “bilgim yok” seçeneğini, 14’ü “duydum” seçeneğini ve 4’ü “ses kaydı dinledim” seçeneğini işaretlemiştir. “Görüntü kaydı izledim”, “canlı yorum izledim”, “çalıştım” ve “konserde çaldım” seçenekleri hiçbir viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmemiştir. Bu durumun sebebi, viyolonsel sanatçılarının eserin notasına ulaşamayışı ya da eserin notalarının kitap olarak basılmış ve yayımlanmış olmayışı olarak gösterilebilir.

Tablo 15: Fazıl Say Viyolonsel ve Piyano İçin “Dört Şehir” Sonatı'na İlişkin Dağılım

SONATLAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
Fazıl Say Viyolonsel ve Piyano için “Dört Şehir” Sonatı	5	4	8	11	6	4	0

Tablo 16.ya göre “Fazıl Say Viyolonsel ve Piyano Dört Şehir Sonatı” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 5’i “bilgim yok” seçeneğini, 4’ü “duydum” seçeneğini, 8’i “ses kaydı dinledim” seçeneğini, 11’i “görüntü kaydı izledim” seçeneğini, 6’sı “Canlı yorum izledim” seçeneğini ve 4’ü “çalıştım” seçeneğini işaretlemiştir. “Konserde çaldım” seçeneği hiçbir viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmemiştir.

Tablo 17: Fazıl Say Viyolonsel Sonatı'na İlişkin Dağılım

SONATLAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
Fazıl Say Viyolonsel Sonatı	8	8	7	5	1	2	0

Tablo 17.ye göre “Fazıl Say Viyolonsel Sonatı” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 8’i “bilgim yok” seçeneğini, 8’i “duydum” seçeneğini, 7’si “ses kaydı dinledim” seçeneğini, 5’i “görüntü kaydı izledim” seçeneğini, 1’i “Canlı yorum izledim” seçeneğini ve 2’si “çalıştım” seçeneğini işaretlemiştir. “Konserde çaldım” seçeneği hiçbir viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmemiştir.

Tablolara genel olarak bakıldığında anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarının çoğunun “Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Sonatı”, “Fazıl Say Viyolonsel ve Piyano için Dört Şehir Sonatı” ve “Fazıl Say Viyolonsel Sonatı” dışındaki eserler hakkında bilgisinin mevcut olmadığı ortaya çıkmaktadır. Büyük bir kısmı yaklaşık olarak bütün sonatları kısmen (sadece adını duymuş veya dinlemiş) tanımaktadır. Viyolonsel sanatçılarından hiçbiri “Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Sonatı” dışındaki eserleri konserde çalmamışlardır. Bu durum viyolonsel sanatçıları tarafından eserlerin notalarına ulaşamadığını veya eserlerin notalarının kitap olarak basılmış ya da yayımlanmış olmayışını ortaya çıkarmaktadır.

Aşağıda üçüncü alt problemin çözümüne dair bulgular ve yorumlarında her bestecinin eseri (viyolonsel partita ve süitleri) ayrı tablolarda ele alınmış ve ardından alt problemin genel çözümü açıklanmıştır.

Tablo 18: Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Partitası'na İlişkin Dağılım

SÜİTLER VE PARTİTALAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
-----------------------	------------	--------	--------------------	-----------------------	---------------------	----------	-----------------

Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Partitası	1	1	7	9	8	17	9
--	---	---	---	---	---	----	---

Tablo 18.e göre “Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Partitası” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 1’i “bilgim yok” seçeneğini, 1’i “duydum” seçeneğini, 7’si “ses kaydı dinledim” seçeneğini, 9’u “görüntü kaydı izledim” seçeneğini, 8’i “canlı yorum izledim” seçeneğini, 17’si “çalıştım” ve 9’u “konserde çaldım” seçeneğini işaretlemiştir. Bu durumda, “Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Sonatı” için viyolonsel sanatçıları tarafından en fazla tanınan, çalışılan ve konserde çalınan eserlerden biridir diyebiliriz.

Tablo 19: İlhan Usmanbaş Viyolonsel Partitası’na İlişkin Dağılım

SÜİTLER VE PARTİTALAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
İlhan Usmanbaş Viyolonsel Partitası	10	13	2	1	0	0	0

Tablo 19.a göre “İlhan Usmanbaş Viyolonsel Partitası” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 10’u “bilgim yok” seçeneğini, 13’ü “duydum” seçeneğini, 2’si “ses kaydı dinledim” seçeneğini ve 1’i “görüntü kaydı izledim” seçeneğini işaretlemiştir. “Canlı yorum izledim” seçeneğini, “çalıştım” ve “konserde çaldım” seçenekleri hiçbir viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmemiştir. Bu durumun sebebi, viyolonsel sanatçılarının eserin notasına ulaşamayışı ya da eserin notalarının kitap olarak basılmış ve yayımlanmış olmayışı olarak gösterilebilir.

Tablo 20: Cengiz Tanç Viyolonsel Partitası’na İlişkin Dağılım

SÜİTLER VE PARTİTALAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
Cengiz Tanç Viyolonsel Partitası	25	3	0	0	0	0	0

Tablo 20.ye göre “Cengiz Tanç Viyolonsel Partitası” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 25’si “bilgim yok” seçeneğini ve 3’ü “duydum” seçeneğini işaretlemiştir. “ses kaydı dinledim”, “görüntü kaydı izledim”, “canlı yorum izledim” seçeneğini, “çalıştım” ve “konserde çaldım” seçenekleri hiçbir viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmemiştir. Bu durumun sebebi, viyolonsel sanatçılarının eserin notasına ulaşamayışı ya da eserin notalarının kitap olarak basılmış ve yayımlanmış olmayışı olarak gösterilebilir.

Tablo 21: Can Aksel Akın Solo Viyolonsel için Süt’e İlişkin Dağılım

SÜİTLER VE PARTİTALAR	BİLGİM YOK	DUYDUM	SES KAYDI DİNLEDİM	GÖRÜNTÜ KAYDI İZLEDİM	CANLI YORUM İZLEDİM	ÇALIŞTIM	KONSERDE ÇALDIM
Can Aksel Akın Solo Viyolonsel için Süt	23	5	0	0	0	0	0

Tablo 21.e göre “Can Aksel Akın Solo Viyolonsel Sütü” için; anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarından 23’ü “bilgim yok” seçeneğini ve 5’i “duydum” seçeneğini işaretlemiştir. “Ses kaydı dinledim”, “görüntü kaydı izledim”, “canlı yorum izledim” seçeneğini, “çalıştım” ve “konserde çaldım” seçenekleri hiçbir viyolonsel sanatçısı tarafından işaretlenmemiştir. Bu durumun sebebi, viyolonsel sanatçılarının eserin notasına ulaşamayışı ya da eserin notalarının kitap olarak basılmış ve yayımlanmış olmayışı olarak gösterilebilir.

Tablolara genel olarak bakıldığında anketi cevaplayan viyolonsel sanatçılarının çoğunun “Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Partitası” dışındaki eserler hakkında bilgisinin mevcut olmadığı ortaya çıkmaktadır. Büyük bir kısmı yaklaşık olarak bütün sonatları kısmen (sadece adını duymuş veya dinlemiş) tanımaktadır. Viyolonsel sanatçılarından hiçbiri “Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Partitası” dışındaki eserleri çalışmamışlar ve konserde çalmamışlardır. Bu durum viyolonsel sanatçıları tarafından eserlerin notalarına ulaşamadığını veya eserlerin notalarının kitap olarak basılmış ya da yayımlanmış olmayışını ortaya çıkarmaktadır.

3. SONUÇ

Elde edilen bulgulardan ulaşılan sonuçlara bakıldığında viyolonsel sanatçılarından çoğunun “Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Konçertosu”, “Yalçın

Tura Viyolonsel Konçertosu” “Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Sonatı”, “Fazıl Say Viyolonsel ve Piyano için Dört Şehir Sonatı”, “Fazıl Say Viyolonsel Sonatı” ve “Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Partitası” dışındaki eserler hakkında detaylı bilgiye sahip olmadıkları ortaya çıkmaktadır. Viyolonsel sanatçılarının büyük bir kısmı yaklaşık olarak bütün konçertoları, sonatları, partitaları ve süitleri kısmen (sadece adını duymuş veya dinlemiş) tanımaktadır. Viyolonsel sanatçılarından hiçbiri “Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Konçertosu”, “Nevit Kodallı Viyolonsel Konçertosu”, “Ferit Alnar Viyolonsel Konçertosu”, “Yalçın Tura Viyolonsel Konçertosu”, “Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Sonatı” ve “Ahmet Adnan Saygun Viyolonsel Partitası” dışındaki eserleri konserde çalmamışlardır.

Genel olarak bakıldığında ülkemizdeki viyolonsel sanatçılarının Çağdaş Türk bestecilerinin viyolonsel için bestelediği konçerto, sonat, partita ve süitlerini beklenen ölçüde tanımadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Anketlerden elde ettiğimiz verilere göre Ahmet Adnan Saygun, Nevit Kodallı, Ferit Alnar ve Yalçın Tura'nın viyolonsel eserleri dışındaki eserlerin bir konserde çalınmamış olması bu eserlerin tanınmamış ve tanıtılmamış olduğunu düşündürmektedir. Bu durumun nedeni olarak viyolonsel sanatçıları tarafından eserlerin notalarına ulaşamadığı veya eserlerin notalarının kitap olarak basılmış ya da yayımlanmış olmayışı gösterilebilir.

KAYNAKÇA

- Behar, C. (2008). *Musikiden Müziğe*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
Gökalp, Z. (2015). *Türkçülüğün Esasları*. Ankara: Gece Kitaplığı
Kumtepe, M. A, “Viyolonsel öğretiminde çağdaş Türk bestecilerine ait eserlerin lisansüstü programlarda kullanım durumları” (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara, 2011).
Nazlıka, İ., P. Turan. (2015). *Çello İçin Eser Yazmış Çağdaş Türk Kompozitörler ve Eserleri*. Ankara: Murat Kitabevi.